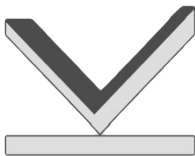

God van het leven, wijs ons de weg naar gerechtigheid en vrede

Oecumenische Raad van Kerken
10de Assemblee
30 oktober – 8 november 2013
Busan, Zuid Korea

Hulp bij liturgische vieringen
wereldwijd

Kerk en Vrede

Brochure 16

**BasisBeweging
Nederland**

Uitgave Kerk en Vrede/ Basisbeweging Nederland

Voornamelijk EKD-materiaal
Met aanvullingen voor Nederland

Vertaling en bewerking: Yosé Höhne-Sparborth

Bij het gebruik

Nederlandse versie:

wij beperken ons voornamelijk tot liturgisch materiaal voor gemeenschappen die willen vieren dat de kerken van de wereld in Zuid Korea bijeen zijn. En we verwijzen naar teksten die u kunt vinden in de originele Duitse versie. Via de link komt u daar. Er is vrij vertaald, om de bruikbaarheid te vergroten.

Daarnaast voegen we aan het einde een paar eigen teksten toe voor gebruik.

Duitse versie:

“U reist in de herfst naar Korea? Spannend.” Uitingen als deze werden aanleiding om deze hulp bij liturgische vieringen samen te stellen. Ze richt zich op allen die willen meeleven ‘op weg naar Busan’ en vol vreugde, geïnspireerd door Busan, verdere oecumenische stappen willen zetten.

Deel 1 geeft kort informatie over de Assemblee en over het gastland.

Het hart van deze hulp bij liturgische vieringen wordt gevormd door deel 2, voorstellen voor liturgievieringen.

Er zijn gebeden en liederen in opgenomen, die in het kader van de voorbereiding groeiden. Bij de openingsviering zal de geschiedenis van de Emmausgangers worden gelezen, een pelgrimsgeschiedenis die ook in ons liturgisch ontwerp is meegenomen.

Voor de Duitse tekst:

Link:

<http://www.busan2013.de/uploads/media/Gottesdiensthilfe.pdf>

Zondag 3 november kan een goede zondag zijn rond Busan, de zondag dat alle kerken in Zuid Korea bijeen zijn, de dag dat de internationale gasten in de plaatselijke kerken van alle confessies in Busan zullen meevieren met de christelijke gastgevers.

Een andere mogelijkheid is het om op voorafgaande zondagen Busan te gedenken en te bidden om zegen over de bijeenkomst. (op www.kerkenvrede.nl staat binnenkort materiaal voor vier zondagen in oktober)

Na de Assemblée kunnen eerste berichten over de Assemblée worden ingevoegd.

De zwaartepunten uit het thema van Busan: “God van het leven, wijs ons de weg naar gerechtigheid en vrede”, kunnen ook worden opgenomen in de Vredesdecade in november (in Duitsland).

Op weg naar Busan

Over het thema:

Geïnspireerd door het thema van de Emmausgangers suggereren wij om een avondmaal te houden. Wij richten ons daarbij allereerst op 'Evangelische' vieringen, omdat we er zeer aan hechten de oecumenische beweging in onze Evangelische gemeenten in het bewustzijn te houden. Wellicht is het ook een suggestie om in dit verband een liturgische viering te hebben met een partner overzee. We willen er ook nadrukkelijk toe aanmoedigen, om oecumenische vieringen te houden... In zulke gevallen doen we voorstellen voor uitgebreide voorbeden i.p.v. een Avondmaal.

Zo'n oecumenische viering ter ondersteuning van de Assemblee kan ook aanleiding geven om samen te vieren met een Koreaanse gemeenschap in de buurt of een andere migrantengemeenschap.

Om de Assemblee van Busan voortgang te geven, worden in het derde deel materialen en ideeën aangeboden voor arbeid in de gemeente, en andere initiatieven rond het thema. Allen die belangstelling hebben voor de theologische vragen van de Assemblee, vinden in dit deel bovendien korte samenvattingen van de belangrijkste documenten.

Voor wie er intensiever mee bezig wil zijn, verwijzen we naar: www.oikoumene.org/en/resources/documents (of /de/ voor Duits; /fr/ voor Frans; /es/ voor Spaans).

Over de plaats van samenkomen:

"De keuze van de plaats is symbolisch", aldus Konrad Raiser, voormalig algemeen secretaris van de Wereldraad van Kerken, op de Kerkendagen in Hamburg. Voor het eerst zal een Assemblee plaatsvinden in Noordoost Azië. Het aantal christenen in Zuid Korea groeit gestaag en ligt nu bij 30 % - grotendeels protestanten – in een veelheid aan kerkelijke denominaties. Het naast elkaar en samen leven van christenen, boeddhisten, sjamanisten, confusianisten bepaalt het dagelijkse leven. Sterker nog is het land getekend door de spannende verhouding tussen Noord- en Zuid Korea. De dreigingen nemen toe. De taal van de diplomatie is nu getoontzet door machtsvertoon. "Kunt u zich voorstellen dat deze muur tussen Noord- en Zuidkorea ooit zal vallen?" werd in Hamburg gevraagd aan Nataly Han. De Koreaanse kwam in de jaren 80 als kind met haar familie naar Stuttgart en werkt nu in Berlijn voor het 'Koreaverband'. "Op een

dag zal dat gebeuren. Ook in Duitsland kon niemand het zich voorstellen”, aldus deze voorvechtster voor mensenrechten. De Assemblee is een steun in de rug voor allen die zich al jarenlang inzetten voor de toenadering en de dialoog tussen Noord- en Zuid Korea....

Over de Assemblee:

De plenaire discussies richten zich onder andere op de context van Korea en Azië. Op de vier andere plenaire discussies staan de volgende vragencomplexen:

1. **Missie** in zich veranderende contexten: Wat betekent missie, die vanuit de marge het centrum binnendringt en een transformerende spiritualiteit vermag te bieden? Basis is het nieuwe missiedocument: “Samen voor het leven”, Zending en evangelisatie in een veranderende wereld. **(nog beperkt verkrijgbaar bij Kerk en Vrede)**
2. **Eenheid** in Christus – “De eenheid in Christus, geschenk en roeping”: welke eenheid zoeken we als gemeenschap van kerken in de Wereldraad van Kerken? Hoe verplichtend is onze eenheid in veelvoud? In welke verhouding staan ethiek en eenheid? Basisdocument: “De kerk: op weg naar een gemeenschappelijke visie”.
3. **Gerechtigheid** – “God van het leven, roep ons om gerechtigheid te doen in de wereld van vandaag”. In deze plenaire discussie wordt de voortgang van het AGAPE-proces opgepakt en gevraagd naar een economie in dienst van het leven. Hoe moet ons samenleven en onze economie veranderd worden gezien de klimaatverandering en de eindige bronnen? Hoe zien de gevolgen van de economische crisis er uit in de 120 landen van de leden van de Wereldraad van Kerken? Wie dragen de lasten? Basisdocument: “Economie in dienst van het leven, gerechtigheid en vrede voor allen. Een oproep tot handelen.”
4. **Vrede** – “God van het leven, roep ons tot vrede in de wereld van vandaag.” Tussen de 9de Assemblee in Porto Alegre en de 10de Assemblee in Busan vormde de oecumenische decade “to overcome violence” (voorbij aan geweld) een van de zwaartepunten van de Wereldraad van Kerken. Haar hoogtepunt was de vredesconvocatie in 2011 in Jamaica. Busan stelt de vraag naar de wereldwijde arbeid aan een rechtvaardige vrede, en het potentieel en de bijdrage van de kerken wereldwijd. Basisdocument: “Oproep tot rechtvaardige vrede”.

“MET DE GOD VAN HET LEVEN”
Een liturgie ter begeleiding van Busan

“Wijs ons de weg naar gerechtigheid en vrede” – vieren met de God van het leven.

Muziek bij het binnenkomen

INTRODUCTIE

(terwijl symbolen worden binnengedragen)

L: In den beginne, toen er nog geen leven was
liet God een nevel opstijgen uit de aarde
om het hele land te bevochtigen.

A: **En er was leven.**

Een plant wordt binnengedragen.

L: Toen de dood de aarde bedekte
en de vertwijfeling sterker was dan het leven,
bracht Jezus hoop door de dood aan het kruis.

A: **En er was leven.**

Een kruis wordt binnengedragen.

L: Als de mensen bouwen op eigen macht
en onrecht de hele schepping vernietigt,
leidt Gods Geest ons op de goede weg.

A: **En er was leven.**

Een kaars wordt binnengedragen, waarmee de altaarkaars wordt aangestoken.

INLEIDING:

L: we zijn hier bijeen
In de naam van God, die allen tot leven heeft geroepen.
In de naam van Jezus Christus, die ons leven heelt en vernieuwt.
In de naam van de Heilige Geest, die ons tot nieuw leven wekt.

A: Amen

V: "God van het leven, wijs ons de weg naar gerechtigheid en vrede".
Deze woorden zullen ons begeleiden in de viering van vandaag.
We vieren in verbondenheid met christenen uit de hele wereld, die onder dit thema bijeengekomen zijn in Busan in Zuid Korea voor de 10de Assemblee van de Wereldraad van Kerken.
Veel gebeden en liederen in deze viering zijn ontstaan in voorbereiding op de Assemblee en nemen ons mee naar Zuid Korea en naar de wereldgemeenschap van christenen.
En zo is deze viering zelf een pelgrimage: een stap op weg naar de eenheid en gemeenschap van alle christenen, een stap op weg naar gerechtigheid en vrede.
Moge de God van het leven in deze viering met ons zijn: in het gezamenlijk herinneren, smeken en bidden, in de bemoediging door Zijn Woord. En moge God ons versterken door zijn Maaltijd van gezamenlijk getuigenis.

LIED:

PSALM 36, 6-10

Gesproken in afwisseling: lector en gemeente

Antifoon: Wijs me Heer, uw weg, opdat ik wandel in waarheid,

Houdt mijn hart op U gericht,

Opdat ik uw naam zal vrezen (ps 86,11)

AANSPORING:

V: Als wij omkeren en nieuwe wegen gaan,
laat ons dan vertrouwen
op wat God ons zegt door de troost
van het evangelie en in de woorden van de profeten.

L: Zo hoort de profeet Ezechiël de woorden van God:
Ik wil jullie een nieuw hart en een nieuwe geest geven.
Ik wil mijn Geest in jullie leggen
En wil jullie mensen maken,
die wandelen naar mijn aanwijzingen,
Mijn richtlijnen volgen en ernaar handelen.
(Ezechiël 36,1 26 vv)

GLORIAZANG

GODS WOORD HOREN EN ANTWOORD GEVEN

GEBED:

L: U, God van alle volken en naties,
in Uw Naam zijn we samengekomen
met alles wat ons bezwaart of wat vreugde geeft,
met onze verlangens en onze hoop.
We danken U voor de volheid van leven,
die U ons heeft geschonken.
We danken u voor de wonderbare schepping,
en de veelheid aan tradities.
We treden ook voor Uw aangezicht
met onze zorgen om Uw schepping,
we bidden om structuren van recht,
om een leven in vrede.
Blijf bij ons, als onze hoop in duigen valt.
Open onze ogen voor Uw nabijheid,
geef ons moed en sterk ons zwakke geloof.
Open onze oren, geef ons een open hart,
opdat we Uw Woord horen
en uw aanwijzingen zullen volbrengen. Amen

LEZINGEN UIT DE SCHRIFT:

De bijbel wordt binnengebracht

Uit de Hebreeuwse bijbel horen we woorden van de profeet Jesaja. Zij waren een inspiratie voor Edwin Haaink om het logo voor de Assemblee te maken. De basis voor het logo zijn woorden, de bede tot de God van het Leven: "Wijs ons de weg naar gerechtigheid en vrede." Daarboven een takje, dat vol hoop vanuit de rotsen opgroeit naar de hemel. Een teken van hoop op leven, gerechtigheid en vrede. Drie vogels verspreiden het nieuws in de wereld.

JESAJA 42, 1-4

LIED:

Bij het evangelie: Een richtingwijzer ervaren ook de Emmausgangers.
De ontmoeting met een vreemde brengt hen ertoe, hun eigen

geschiedenis uit de bijbel nieuw te verstaan en een nieuwe weg te volgen.

EVANGELIE NAAR LUCAS 24, 13-35

LIED:

GELOOFSBELIJDENIS:

Apostolische geloofsbelijdenis of:

- V: Laat ons samen instemmen met het oecumenische visioen waartoe de Assemblee in Harare, in 1998 bij haar 50-jarig bestaan zich bekende tot een oecumenische weg.
- A: We bevestigen opnieuw onze opdracht, om hier en nu te laten zien waartoe wij als Gods volk geroepen zijn.
- V: Daarom zeggen we: we zijn op weg als een volk, dat door Gods vergeving werd bevrijd.
Te midden van een verscheurde wereld verkondigen we de boodschap van verzoening, van heling en van gerechtigheid in Christus.
We zijn onderweg als een volk dat leeft van het geloof in de verrijzenis.
Te midden van uitsluiting en vertwijfeling vertrouwen wij op vreugde en hoop door de belofte van leven in alle volheid.
We zijn onderweg als een volk dat leeft door de Geest.
Te midden van verwarring en verlies aan identiteit herkennen wij tekenen van de verwerkelijking van Gods plan en verwachten we de komst van Zijn Rijk.
- A: Dit is daarom ons visioen voor de oecumenische beweging:
- V: We verlangen naar de zichtbare eenheid van het Lichaam van Christus, als de gaven van allen worden erkend, van jong en oud, vrouwen en mannen, leken en ambtsdragers.
We verwachten de heling van de mensengemeenschap en het welzijn van Gods hele schepping.

We vertrouwen op de bevrijdende kracht van de vergeving,
die vijandschap in vriendschap verandert
en de duivelskring van het geweld doorbreekt.
We stellen ons open voor een cultuur van dialoog
en de solidariteit van een samenleven met vreemdelingen
en de bewuste ontmoeting met mensen van een ander geloof.

A: Dit is onze verplichting:
We hebben de vaste wil, om bij elkaar te blijven,
en willen niet ophouden met groeien in eenheid.

PREEK (*suggesties in de Duitse tekst*)

LIED:

Een gezongen acclamatie bij de voorbeden

V: Laat ons met elkaar en voor elkaar bidden:

L: God, Bron van alle leven,
we danken U voor de schoonheid
en de rijkdom van de schepping.
Bekeer ons en verlicht ons en ons leven.
Help ons, zodat wij worden
waartoe U ons heeft geschapen.
Wij roepen tot U:

Acclamatie

L: Help ons, zodat we eerbiedig en respectvol
zullen omgaan met Uw schepping en van haar houden.
Maak ons gevoelig voor de wonden van de aarde,
en maak ons bereid, ons in te zetten
voor de heling van heel de schepping.
Stel ons in staat om over de dorpsrand te kijken
en ons bewust te zijn hoe ver strekkend
de gevolgen zijn van ons handelen.
Geef ons de moed tot bekering,
opdat we onze levensstijl vorm geven
in het belang van Uw schepping
en nieuwe wegen zullen gaan.

Acclamatie:

L: U, God van gerechtigheid,
we roepen vandaag in Uw herinnering
de mensen overal ter wereld
die de grond onder de voeten werd weggeslagen.
We bidden voor de mensen
die door natuurrampen zijn getroffen,
dat zij hulp mogen ontvangen.
Help ons en geef ons de moed,
dat we ons inzetten voor structuren van gerechtigheid,
dat we een eerlijke verdeling van grondstoffen eisen,
dat we eerlijke verdeling van bezit tot plicht maken.

Acclamatie:

L: U, God van vrede,
geef vrede over de hele wereld.
Laat ons niet capituleren voor geweld,
zeggen ons met fantasie en met visioenen,
visioenen van verzoening, vrede stichtend.
Bijzonder bidden we u voor duurzame vrede
op het Koreaanse schiereiland
en voor de mensen die lijden onder de deling.
Wijs de verantwoordelijken de weg naar vrede en verzoening.

Acclamatie:

L: Help ons, opdat uw wijzingen ons het vermogen schenken
scheidende muren en slagbomen tussen christenen
en tussen alle mensen op aarde te overwinnen,
zodat we zullen groeien tot één mensengemeenschap.
Geef Uw kerk een visioen van de eenheid
waartoe u haar heeft geroepen.
Schenk ons moed en deemoed (nederigheid),
geduld en Uw genade,
om naar deze eenheid te streven.

Acclamatie:

DIENST VAN DE TAFEL: AVONDMAAL

V: In het verhaal van de Emmausgangers staat: "En toen Hij met hen aan tafel zat, nam Hij het brood, dankte, brak het en gaf het hen. Toen gingen hen de ogen open en ze herkenden Hem." Laten we samen het Avondmaal vieren.

LIED:

GEBED VOOR HET AVONDMAAL:

Levende God,
als wij onderweg zijn op onze tocht door een vaak grauwe
alledaagsheid,
zonder grote verwachting en hoop,
laat ons dan de mensen die wij ontmoeten, opmerkzaamheid
schenken.

Open onze oren, zodat we hun geschiedenissen horen
en onze geschiedenis met hen delen.

Kom ons tegemoet op onze weg, God,
loop ons voor de voeten, begeleid ons.

Laat ons luisteren naar de woorden van vrouwen
die ons aanspreken in een andere taal,
vanuit een andere cultuur;

laat ons luisteren naar de woorden van mannen
die een voor ons vreemde leefwijze hebben, vreemde oorsprong.
Laat ons op onze gezamenlijke weg met elkaar opnieuw ontdekken,
dat U in Christus ons en de hele schepping hebt verlost.

Laat ons weer verstaan dat Christus heeft geleden en is gestorven,
opdat wij nieuw leven zullen hebben, heling, gerechtigheid, vrede.

God van het leven,

laat ons hart in ons branden,

zodat de blijde boodschap van het volle leven ons raakt
en transformeert en ons vleugels geeft op de tocht.

Blijf bij ons, Jezus. Als we het brood breken
en over de kelk dank spreken,

laat dan onze ogen open gaan,

laat ons verstaan en zeker weten

dat U onder ons aanwezig bent.

Geef ons kracht voor de weg van gerechtigheid en vrede.

Help ons, U te volgen en solidair te zijn

met het leven en lijden van de mensen en met onze medeschepping.
Maak ons tot hartstochtelijke getuigen van het volle leven.
Dat bidden we U in Jezus naam en we zingen:

LIED: Heilig....

ONZE VADER:

Zo vieren we, God, verbonden met de wereldkerk,
de gedachtenis van Uw Zoon. In Zijn naam bidden we:
Zend Uw Geest, die leven geeft,
verlos ons tot de vrijheid, die we in Uw Zoon herkennen.
maak ons een in zusterlijke en broederlijke liefde,
die Hij ons geeft en in ons oproept.
Met de woorden die Hij ons daarvoor gaf bidden we tot U:
Onze Vader....

LIED: Lam Gods...

VREDESGROET: Christus is midden onder ons en zegt: "Vrede zij
met U!"
Geven we elkaar een teken van vrede.

GEBED NA HET AVONDMAAL:

God wij danken U, dat U ons in brood en wijn het leven laat proeven.
Met luisterende oren en luisterend hart, met open zintuigen en
moedige pas gaan we samen verder op de weg van Christus. In
vertrouwen op de belofte die we ontvingen, breken we weer op voor
een pelgrimage van gerechtigheid en vrede. Zo vieren we het geloof,
getuigen we samen van de hoop, en leven we een hartstochtelijke
liefde.

Geef ons de kracht van Uw Geest, God, dat Zij onze voeten zal leiden,
dat wij in Uw vrede met elkaar op weg gaan en het leven verkondigen
dat U ons heeft laten proeven. Amen.

LIED:

GEZONDEN EN GEZEGEND VERDERGAAN:

Op onze weg, laat ons gaan met bezinning, God van het leven.

Op onze weg, leid ons, als we samenkomen, samen bidden en ons beraden op de navolging van Christus.

Op onze weg, wijs ons de richting gerechtigheid en vrede,
vol vreugde in de Heilige Geest.

ZEGEN

MUZIEK BIJ HET EINDE

(Samen stelling: *Susanne Gölz, Anne Heitmann, Stefan Küchler, Kwon Ho Rhee, Ravnder Salooja, Ulrike Schmidt-Hesse, Johny Thonipara*)

VARIANTEN VOOR DE LITURGIE

OPENINGSGEBED

God, Bron van alle leven,
de schoonheid en de rijkdom van Uw schepping
en de veelvormigheid van leven roemen Uw naam.
Uw naam is geschreven in elk blad,
is in elke mens, elke vogel, elke rivier, in elke steen
en in elk levend wezen.

Allen: Wij danken U voor het geschenk van het leven.

U God van gerechtigheid,
U houdt U aan Uw beloften.
U bent trouw en rechtvaardig.
U hebt ons goede en rechtvaardige regels
en aanwijzingen gegeven.

Allen: God van het leven, wijs ons de weg naar gerechtigheid.

God van de vrede,
Uw vrede betekent volmaaktheid, stabiliteit,
Volheid van leven en vrijheid.
U heeft ons de Geest van vrede geschonken,
om vijandschap en onenigheid te overwinnen.

Allen: God van het leven, wijs ons de weg naar de vrede.

God van het leven,
open onze oren en ons hart, zodat we Uw woord horen en Uw
aanwijzingen volgen.

Allen: God van het leven, wijs ons de weg naar gerechtigheid en
vrede.

DREMPELGEBED; SCHULDBELIJDENIS

Met Koreaanse elementen

Eventueel in te leiden als volgt:

L: De volgende schuldbelijdenis neemt elementen op uit de Koreaanse cultuur. Het heet Sambo Ilbae, in het Nederlands: drie schreden, een buiging. Daarbij gaat het om verering, berouw en overgave.

Het ritueel komt oorspronkelijk uit het Boeddhisme. Het wordt echter, bijvoorbeeld bij gemeenschappelijke politieke gebeden, ook gepraktiseerd door Koreaanse christenen en mensen van andere geloofspraktijken. Voor ons vandaag betekenen de drie passen: berouw, bekering en verplichting.

Ik nodig U uit, deze passen mee te maken. Na iedere pas blijven we staan, en luisteren naar de tekst die erbij hoort, en zijn een ogenblik stil. Als een teken van berouw, bekering en verplichting willen we afsluiten met een diepe buiging.

V: We zetten een eerste pas (*stilte*)
God, zo oneindig veel mensen op aarde lijden.
We betreuren het God, dat wij als kerken
zo verscheurd zijn. Onze stem is zwak
en we zijn zo verstrikt in de structuren
van macht in onze landen
en de geldstromen in onze economische centra.
God van het leven, erbarm U; wijs ons de uitweg.

We zetten een tweede stap (*stilte*)
God, Uw woord roept ons tot bekering, elke dag weer.
Versterk in ons de bereidheid om
nauwkeurig te zien en niet weg te kijken.
Doe ons inzien, waar onze bekering gevraagd is:
in ons eigen leven,
in leven en werken van onze kerken,
in besluiten en handelingen in het politieke veld.
God van het leven, erbarm U; wijs ons de weg naar
gerechtigheid.

We zetten een derde pas (*stilte*)
God, op weg naar Busan
willen we onze harten en zintuigen openstellen

voor onze zusters en broeders
uit alle landen van onze wereld.
We willen onszelf ertoe verplichten
naar hun stem te luisteren,
naar hun ervaringen, hun lijden, hun strijd.
Zo ook willen we luisteren naar alles wat lukte,
stappen op weg naar een beter leven.
God van het leven, erbarm U;
Wijs ons de weg naar gerechtigheid en vrede.

We maken een diepe buiging (stilte)

GELOOFSBELIJDENIS (UIT DE ZENDINGSTEKST: "Samen voor het leven")

We geloven in de drie-enige God
Die schepper en verlosser is,
en die al het leven onderhoudt.
God schiep de hele aarde (oecumene) naar Gods beeld.
Zij is voortdurend in de wereld aan het werk,
om het leven te versterken en het te beschermen.

Wij geloven in Jezus Christus, het Leven van de wereld,
de incarnatie van Gods liefde voor de wereld.
De missie van Jezus Christus gaat ten diepste
Om het versterken van het leven in zijn volheid.

We geloven in God, de Heilige Geest,
De gever van Leven,
Die leven onderhoudt en kracht geeft.
En die de hele schepping vernieuwt.

God nodigt ons uit om deel te nemen
in de leven gevende missie van de drie-enige God
en stelt ons in staat om getuigen te zijn
van het visioen dat er overvloedig leven is
in de nieuwe hemel en op de nieuwe aarde.

GELOOFSBELIJDENIS UIT KOREA

We geloven in God, de Vader, de Schepper van de wereld,
Die ons schiep als man en vrouw,
Die ons de vrijheid gaf om leven te ontvangen,
vrede te bevorderen,
zorg te dragen voor al wat leeft op aarde,
voor de mensen op deze aarde die bij elkaar horen
in gelijkheid en gerechtigheid.

We geloven in Jezus Christus, onze Heer,
geboren als mens in Israël uit Maria,
uitverkoren om met zijn leven te getuigen van Gods nabijheid.
Hij verkondigde aan de armen Gods partijdigheid,
aan de gevangenen vrijheid,
aan de blinden het gezicht,
aan onderdrukten bevrijding;
Hij leed, werd gefolterd en gedood op het kruis
door de machtigen en door Pontius Pilatus,
Hij werd opgewekt tot leven en hoop voor allen,
Hij bevrijdt ons wereldwijd en maakt ons een:
zonder afstanden relevant te vinden,
om te midden van culturele en politieke verscheidenheid
en tegen alle scheidingen in
met elkaar en voor elkaar te leven,
en Hij roept ons tot een dienend getuigenis.

We geloven in de Heilige Geest,
in de kracht van het nieuwe leven in Christus,
Die ook ons en de verhoudingen verandert,
Die ons rijk maakt met verscheidenheid in eenheid,
Die ons uitzendt met het doel
mensen in nieuwe gemeenschap bijeen te brengen,
Door Hem, de in veelvoud ene God,
Vader, Zoon en Heilige Geest.

*Deze tekst ontstond in de tijd van de militaire dictatuur in de jaren 80
in Zuid Korea.*

GELOOFSBELIJDENIS VAN DE WERELDBIJEENKOMST VAN CHRISTENEN IN SEOUL, 1990

We geloven in God, die liefde is,
en die de aarde geschonken heeft aan alle mensen.
We geloven niet in het recht van de sterkste,
de kracht van wapens,
de macht van onderdrukking.
We geloven in Jezus Christus,
Die gekomen is om ons te helen,
Die ons bevrijdt uit alle dodelijke afhankelijkheid.
We geloven niet dat oorlog onvermijdelijk is,
dat vrede onbereikbaar is.
We geloven in de gemeenschap van de heiligen,
die geroepen is om in dienst te staan van alle mensen.
We geloven niet, dat onnodig lijden geboden is,
dat de dood het einde is,
dat God de vernietiging van de aarde wilde.
We geloven dat God voor de wereld een orde wil
die op gerechtigheid en liefde is gegrondvest,
en dat alle mannen en vrouwen
gelijkberechtigde mensen zijn.
We geloven in Gods belofte
gerechtigheid en vrede te brengen
voor de hele mensheid.
We geloven in Gods belofte van een nieuwe hemel
en een nieuwe aarde,
waar gerechtigheid en vrede elkaar omhelzen.
We geloven in de schoonheid van het eenvoudige,
de liefde met open handen,
vrede op aarde. Amen.

Volgen

*Enkele verdere alternatieve gebeden
een preek en preeksuggesties in de Duitse tekst pagina 29-37
en suggesties voor uitwerking na Busan.
(alle uit de Duitse tekst)*

AANGEREIKT vanuit BBN en Kerk en Vrede

(Uit: Samen voor het leven. Zending en evangelisatie in een veranderende wereld; bijeengezet door Basisbeweging Nederland)

Een lezing van hoop

De Geest waait waarheen zij/hij wil en omvat de hele kosmos (17).

De Geest geeft haar/zijn gaven vrijelijk en zonder voorkeuren. De gaven zijn bedoeld om gedeeld te worden zodat anderen erdoor worden opgebouwd. Ze zijn gegeven met het oog op de verzoening met heel de schepping (24).

We spreken van de Geest van wijsheid.

We betreuren het dat zendingswerk dat met kolonisatie verbonden was, vaak neerkeek op lokale culturen en niet inzag dat de inheemse bevolking over wijsheid beschikte. Lokale wijsheid en cultuur die levensbevestigend is, beschouwen wij als een gave van God (27).

Het is niet aan ons om te claimen dat de Geest met ons is.

Anderen moeten dat herkennen in de manier waarop wij leven (28).

Jezus vervulde zijn zending door met de gemarginaliseerden van zijn tijd op te trekken, omdat hun situatie de zondigheid van de wereld duidelijk maakte (36).

Zending vanuit de marges nodigt de kerk uit om tot een nieuw verstaan van zending te komen, namelijk als roeping door Gods Geest die een wereld op het oog heeft waar volheid van leven beschikbaar is voor allen (37).

Het doel van de zending is niet eenvoudig, om mensen van de marges naar de centra van macht te brengen, maar om degenen die het centrum bezetten door anderen in de marges te houden daarmee te confronteren. Ook kerken zijn geroepen om hun structuren van macht te veranderen (40).

Litanie van hoop op vrede:

V: Wij willen aan vrede werken, in de grote wereld,
en in de kleine wereld om ons heen
opdat er levensadem is voor onze lieve aarde.

Koor 1: Wij willen onze ogen scherpere voor vredeskansen,
in onze eigen buurt, in deze stad.

Koor 2: Wij willen onze ogen scherpere voor vredeskansen,
en zo meewerken aan beter verstaan tussen allen hier in de
stad.

Koor 1: Wij willen werken aan vrede op de markt,
meewerken aan rechtvaardige prijzen, rechtvaardige handel.

Koor 2: Wij willen samen zoeken naar wegen
om in de doolhof van de grote markt eerlijke handel te
bevorderen.

Koor 1: Zo hopen wij het onrecht te verminderen
en de vrede op aarde meer ruimte te geven.

DAT WIJ VOLSTROMEN MET LEVENSADEM EN ROEPEN EINDELIJK GEBOREN

Koor 2: Wij willen een plaats van vrede worden,
schuilplaats voor vreemdelingen, vluchtelingen plaats bieden.

Koor 1: Wij willen ons bevrijden van vooroordelen,
en ons openen voor de wijsheid van anderen.

Koor 2: Wij willen niet vertrouwen op wapens,
maar het gesprek zoeken, daar waar conflict is.

Koor 1: Wij willen niet vertrouwen op geweld en macht,
maar stappen zetten naar anderen toe.

Koor 2: Zo hopen wij de oorlog uit te bannen
en de vrede op aarde meer ruimte te geven.

DAT WIJ VOLSTROMEN MET LEVENSADEM EN WETEN EINDELIJK GEBOREN

Koor 1: Wijsheid en cultuur die levensbevestigend is,
willen we zien als gaven van God, ook in andere kerken.

Koor 2: Wijsheid en cultuur die levensbevestigend is,

willen we zien als gaven van God, ook in andere religies.

Koor 1: Wijsheid en cultuur die levensbevestigend is,

willen we zien als gaven van God, ook bij onze tegenstanders.

Koor 2: Wijsheid en cultuur die levensbevestigend is,

willen we zien als gaven van God, ook bij onze vijanden.

Koor 1: Zo hopen we oude redenen uit te bannen

voor nieuwe oorlogen of nieuwe onderdrukking.

DAT WIJ VOLSTROMEN MET LEVENSADEM EN LACHEN
EINDELIJK GEBOREN

V: Wij willen aan vrede werken, in de grote wereld,

en in de kleine wereld om ons heen

opdat er levensadem is voor onze lieve aarde.

(YHS)

Teksten voor 'tegeltjes'

Vredeswerk: de pijn van de ander zien.

Vrede sluit je met je vijand.

Vredeswerk: het belang van de ander behoeden.

De geschiedenis duiden samen met je vijand, dat is werken aan vrede.

Vergeef je vijand, dat brengt Gods Rijk naderbij
Je vriend vergeven doen de heidenen ook.

Vredeswerk: de pijn kennen die 'wij' anderen aandeden.

We weten goed dat we iets tegen de buren hebben.
Maar veel buren hebben ook iets tegen ons.

Begin vrede bij jezelf, maar eindig daar niet .

Oorlog wordt altijd verkocht, vrede is niet te koop

De wereld veranderen verandert ook jou.

Elke moderne oorlog is vernietigend, ook voor 'goede doelen'.

Vrede is een zoektocht

Wek mijn zachtheid weer

Ik -zal -er -zijn is je kracht

Neem bij het gaan de mantel van vrede

Hopen begint in het diepst van de wanhoop

Dromen van mensenrechten voor iedereen op aarde

Dat ik zie wat is en het licht niet haat

Die mij hebt gezien eer ik werd geboren
Dat niemand in dit bestaan eenzaam hoeft te staan
Geloof te hechten aan het goede
Heradem mij, dat ik U doe
Wek uw kracht en kom mij bevrijden
Genade is: elkaar behoeden
Genade is: nooit aan onrecht wennen
Licht blijft de kern, vaak tastend beleefd
Geen vrede zonder gerechtigheid
JHWH: een kracht om mee te leven
Rechtvaardige vrede is gevraagd, geen gerechtvaardigde oorlog
Zet hoofd en hart op ommekeer
Why pray for peace and pay for war?

(YHS, Oosterhuis e.a.)

Een praktijkvoorbeeld over 'core business' in onze kerken ofwel kijken vanuit de marges dezer wereld

Het was de eerste zondag van de vasten.

De koster was druk bezig in de kerk, en de hulpkoster, Chris, een man met een verstandelijke handicap, apetrots en trouw elke week kosterend, legde alvast het kazuifel klaar.

Hij legde het groene kazuifel klaar.

Een bisschop-emeritus zou voorgaan. Hij trok het groene kazuifel aan.

De koster kwam binnen, schrok en zei dat hij onmiddellijk voor het paarse kazuifel zou zorgen.

De bisschop hield hem tegen, met een hoofdbeweging naar Chris: "Hem wil ik niet voor het hoofd stoten. Laat maar."

En de bisschop opende de veertigdagentijd in een groen kazuifel.

En God zag dat het goed was.

En Jezus verheugde zich, dat in deze vastentijd de liefde het alvast had gewonnen. De vasten kon niet meer stuk.

De gelovigen waren ontzet, totdat zij later het verhaal hoorden achter het groene kazuifel. Zij sloten die bisschop in hun hart. Zij herkenden in deze bisschop-emeritus de voorganger in Gods liefdes-gemeenschap met ons.

(YHS)

GRAAG GEDAAN

Op
www.kerkenvrede.nl
binnenkort een eigen pagina BUSAN

- Daar vindt u dan ook
1. deze brochure,
om digitaal verder te leiden.
 2. Teksten voor vier vieringen rond vrede in oktober.
 3. Bijna elke week preekgedachten
vanuit vredesperspectief,
bij het oecumenisch leesrooster.

Kerk en Vrede
Postbus 1528
3500 BM Utrecht
Obrechtstraat 43
Tel. 030-2316666
Email: secretariaat@kerkenvrede.nl
Website: www.kerkenvrede.nl
ING-bank: 435382

Kerk en Vrede is aangesloten bij de
International Fellowship of Reconciliation